

# Commentaarlijst met reacties protocol Sinonasaalkanker door houtstof

Algemene consultatieronde december 2024

| Nr.                                          | Reviewer | Pagina- & regelNr           | Onderwerp                                           | Commentaar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Voorstel en reactie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
|----------------------------------------------|----------|-----------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Inhoudelijke commentaren over afwegingskader |          |                             |                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |
| 1                                            | FNV      | B2 - p12, r25/26            | Diagnostische criteria                              | Waarom is de keuze gemaakt om een ITAC gastro-intestinaal buiten de TSB-regeling te laten vallen? Als een ITAC gastro-intestinaal voorkomt, kan dit dan nog steeds werkgerelateerd zijn en door blootstelling aan houtstof op het werk worden veroorzaakt. Immers ongeveer 60-100 procent van de patiënten met een ITAC is blootgesteld (geweest) aan houtstof (pag 12, regel 40-41). Voor het slachtoffer is het heel wrang om buiten de regeling te vallen als het wel werkgerelateerd is, het een tumor is van een soort die binnen de regeling valt, maar de tumor net niet op de juiste locatie zit om in aanmerking te komen voor de TSB. Ga dus in eerst instantie uit van de blootstelling aan houtstof en niet in eerst instantie van de medische diagnose waar de kanker zich precies moet manifesteren. | ITAC gastro-intestinaal is een darmtumor. Dit type tumor komt vaak in de darmen voor, maar is niet geassocieerd met blootstelling aan houtstof.<br>Ter verduidelijking is de tekst aangepast en wordt gesproken over “sinonasaal ITAC” in plaats van alleen “ITAC”.<br><br>ITAC gastro-intestinaal is verwijderd uit de tekst                                                                |  |
| 2                                            | NVKNO    | B2 - p12<br><br>B2 - P13,r5 | Includeren/<br>excluderen<br>bepaalde typen tumoren | 1) De term sinonasale kanker/neus en neusbijholte kanker omvat verschillende type tumoren waarbij slechts (op basis van de literatuur) sinonasale plaveiselcelcarcinomen en adenocarcinomen (met name de intestinale type adenocarcinoman) zijn gerelateerd aan blootstellingen aan houtstof en andere chemicalen. Het bewijs voor andere type tumoren is minder duidelijk. Wellicht is het verstandiger om alleen deze type tumoren te includeren en niet de andere types.<br>2) Is er wel (voldoende) bewijs dat neusvestibulum carcinoom gerelateerd is aan houtstofblootstelling?<br>3) Er is wel bewijs voor adenocarcinomen met name ITACS en plaveiselcarcinomen maar niet voor de andere type tumoren. Wellicht is het                                                                                     | De Adviescommissie heeft besloten om geen onderscheid naar type tumor te maken. Het bewijs is inderdaad minder duidelijk, maar een relatie kan ook niet uitgesloten worden. Daarbij weegt ook mee dat andere type tumoren weinig voorkomend zijn.<br><br>Uitzondering zijn de tumoren in het vestibulum nasi. Wat betreft het neusvestibulum carcinoom zijn de criteria als volgt aangepast: |  |

|                                                                                                |                          |                                  |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------|-------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                                                                                |                          |                                  |                   | voor nu alleen de plaveiselcelcarcinomen en de adenocarcinomen (ITACS) te includeren en de andere tumoren in de toekomst afhankelijk van het bewijs/literatuur                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Vestibulum nasi (voorhof van de neus) valt niet onder TSB, tenzij het gaat om sinonasaal ITAC. Dus: sinonasaal ITAC valt altijd onder de TSB, ongeacht locatie in de neus of neusbijholten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| 3                                                                                              | NVVA / arbeids-hygiënist | B3 - p14,r32-36<br>Bijlage I     | Uitvraag beroepen | <p>Als ik het goed begrijp wordt er nu alleen doorgevraagd over de blootstelling aan houtstof als het beroep <b>niet</b> in de lijst van beroepen met relevante blootstelling voorkomt (Bijlage I). Dit roept de nodige vragen op:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wat is de relatie/koppeling van deze beroepen met de ISCO codes?</li> <li>• Binnen deze beroepen is er ook grote variatie aan blootstelling mogelijk, hoe gaan we daarmee om? (Antwoord op p 15, r 45: intensiteit van blootstelling speelt geen rol)</li> <li>• Er staan beroepen in Bijlage I waar blootstelling aan houtstof niet altijd evident is, vb dakdekkers, vloerleggers en tegelzetters en stemmers van muziekinstrumenten.</li> <li>• Ik ben er voor dat er altijd een verdiepende arbeidsanamnese wordt uitgevoerd en er niet alleen naar het beroep wordt gevraagd, maar ook naar de werkzaamheden en omstandigheden waarbij houtstofblootstelling optrad.</li> </ul> | <p>Het klopt dat er alleen wordt doorgevraagd over de blootstelling aan houtstof indien het beroep niet in de lijst van beroepen met relevante blootstelling voorkomt. De koppeling met de ISCO-codes is voor de inhoud van het protocol niet van belang en wordt dan ook niet vermeld.</p> <p>Informatie verkregen uit een verdiepende arbeidsanamnese dient alleen mee te wegen indien aanvrager niet heeft gewerkt in een beroep met houtstofblootstelling. De intensiteit is niet van belang.</p> |  |
| <b>Overige inhoudelijke commentaren zoals verduidelijking, aanvulling, uitleg van de tekst</b> |                          |                                  |                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |  |
| 4                                                                                              | FNV<br>FNV-BBZ           | B1 - p10, r20                    | Latentietijd      | Wat is de latentietijd? Dit wordt niet benoemd. Ik kan me voorstellen dat sinonasaalkanker ook kan ontstaan, nadat de blootstelling gestaakt is. De latentietijd wordt genoemd in het kopje in regel 20, maar in heel B1 lees ik niets terug over de latentietijd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Dit klopt, latentietijd weegt niet mee. Dit is duidelijker verwoord en toegevoegd in B1.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |
| 5                                                                                              | PFN                      | B1 - p10, r32<br>B2 - P12,r42/44 | Typen tumoren     | <p>a) de meest voorkomende varianten... toevoegen “van sinonasaal carcinoom” zijn het .....</p> <p>b) De genoemde histopathologische varianten zijn op zichzelf toch ook kankersoorten? Ik vind het opsommen hier verwarrend. Wat is de toegevoegde waarde? Later, pag 12 r 42/44 wordt er specifiek beschreven welke soorten gelieerd worden aan contact met houtstof. Deze zijn allemaal te vinden in de omgeving van de neus. Betekent dit dan wanneer iemand de andere varianten heeft dat het ook geldt als sinonasaalkanker? Anders opschrijven?</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>Het protocol is aangepast.</p> <p>regel 32: de meest voorkomende sinonasale histopathologische varianten zijn ...</p> <p>De tekst over de histopathologische varianten is aangepast.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |
| 6                                                                                              | PFN                      | B2 - P12, r24/28                 | Locatie biopt     | Ik zou bij locatie biopt aangeven dat dit uit de neusholte of neusbijholte moet komen. En het verhaal van de gastro-intestinaal ITAC weglaten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <p>De tekst is aangepast:</p> <p>De tekst over gastro-intestinaal is verwijderd.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |

|    |                         |                      |                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|----|-------------------------|----------------------|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 7  | NVKNO                   | B2 - P12,r37         | Pathologie         | Het is wel mogelijk om onderscheid te maken tussen de verschillende tumoren op basis van histopathologie (immuno's). Vooralsnog alleen adenocarcinomen (m.n. ITACS) en pcc zijn gerelateerd aan blootstelling aan houtstof en andere chemicalen hoogstwaarschijnlijk via tumor verwekkend routes van chronische ontstekingen                                     | Deze formulering klopte inderdaad niet. De tekst is gecorrigeerd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |
| 8  | VDM                     | B2, p13, paragraaf 1 | Classificatie      | Omdat tumoren in het vestibulum wellicht ingedeeld gaan worden als huidtumor, zou hier niet een verduidelijking moeten komen dat in ieder geval deze locatie als sinonasaalcarcinoom i.h.k.v. de TSB beschouwd moet blijven?                                                                                                                                     | De criteria t.a.v. vestibulum nasi zijn aangepast: Het vestibulum nasi valt niet onder de TSB, tenzij het gaat om ITAC. ITAC valt altijd onder de TSB, ongeacht de locatie in de neus of neusbijholten.                                                                                                                                                                                                       |  |
| 9  | NVKNO                   | B2, P12,r45          | Prevalentie?       | in dit artikel (welke niet multicentrisch is) liet slechts 20% van patiënten (met groot variatie van histopathologie) hadden een "geassocieerde beroep"                                                                                                                                                                                                          | Dit gaat over het hele cohort. Vanuit coulance oogpunt wordt het PCC ook meegenomen in de TSB. ITAC: 62% geassocieerd beroep PCC: 22% Rest: nog veel lager.<br><br>Het is een keuze van de adviescommissie om het PCC niet uit te sluiten.                                                                                                                                                                    |  |
| 10 | FNV<br><br>FNV-BBZ      | B3 / Bijlage II      | Beheersmaatregelen | BBZ mist bij de vragen over de blootstelling de vraag naar persoonlijke beschermingsmiddelen en/ of afzuiging e.d. Bij de vragen mis ik vragen naar maatregelen die de werkgever heeft getroffen om blootstelling te voorkomen. En zo ja welke maatregelen dit zijn geweest en hoe vaak dit dan vervangen/ onderhouden werd. Was er afzuiging? Waren er PBM? enz | In dit protocol is het kwantificeren van de blootstelling niet beoogd, omdat de relatie tussen beroep, duur van beroep en neuskanker sterk is (bijna monocausale relatie). Enkele vragen over blootstelling aan houtstof zijn alleen relevant voor beroepen die niet in de lijst staan. Er is geen sprake van een uitgebreid contextueel onderzoek. Beheersmaatregelen zijn niet van belang in kader van TSB. |  |
| 11 | NVVA / arbeidshygiënist | B3 - P14,r18-20      | Toelichting        | Suggestie: nog toevoegen dat er ook informatie wordt opgevraagd over de werkzaamheden waarbij blootstelling aan houtstof voorkwam.                                                                                                                                                                                                                               | Dit zou de indruk wekken dat hoe dan ook de verdiepende vragen bij elk beroep moeten worden gesteld. Dat is niet de bedoeling. Het is een tweetrapsprocedure.                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
| 12 | FNV                     | B4 - p15,r13-14.     | Duur blootstelling | Hier graag aan toevoegen 'of indien uit de arbeidshistorie blijkt dat de aanvrager gedurende minimaal één jaar is blootgesteld aan houtstof tijdens het werk.' De uitzondering die bij B3 genoemd wordt kan op deze manier bij B4                                                                                                                                | Voorstel is overgenomen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |

|                                 |             |               |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                          |  |
|---------------------------------|-------------|---------------|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|                                 |             |               |                             | eenvoudig meegenomen worden en hoeft dan niet opnieuw bij de uitzondering benoemd te worden.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                          |  |
| 13                              | VDM         | B4 – p15      | Beschermende maatregelen    | Bij de beoordeling van de blootstelling kan ik mij voorstellen dat het relevant is of er wél of geen beschermende maatregelen zijn toegepast en dat dit in kaart gebracht moet zijn. Dit komt mij nog als een omissie voor.                                                                                                                                                                                     | Beschermende maatregelen zijn relevant, maar het is onduidelijk hoe informatie hierover mee zou moeten wegen in de TSB en is daarom ook niet meegenomen in het protocol. |  |
| 14                              | VDM         | Bijlage II    | Blootstelling               | Bij het beoordelen van de blootstelling: moeten hier meerdere bronnen voor geraadpleegd worden om de betrouwbaarheid te toetsen of is het verhaal van de indiener leidend en ‘waar’.<br>Zijn er diagrammen waarin bekend is hoe hoog de blootstelling o.h.a. is bij bepaalde type werkzaamheden?                                                                                                                | Het verhaal en dossier van de indiener zijn leidend. Er hoeft niet aanvullend te worden getoetst of het verhaal van de indiener ‘waar’ is.                               |  |
| <b>Redactionele commentaren</b> |             |               |                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                          |  |
| 15                              | NVVA<br>FNV | p5,r7         | Typefout                    | Longkanker moet zijn sinonasaalkanker                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Aangepast                                                                                                                                                                |  |
| 16                              | NVVA        | B1 - p10,r40  | Typefout                    | Een beginfase veranderen in de beginfase                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Aangepast                                                                                                                                                                |  |
| 17                              | NVVA        | B1 - p10,r42  | Woordgebruik                | Dubbele beelden zien veranderen in dubbelbeelden zien                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Aangepast                                                                                                                                                                |  |
| 18                              | NVVA        | B1 - p10,r43  | Woordgebruik                | Toevoegen achter verlies: of vermindering.. van zicht                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Aangepast                                                                                                                                                                |  |
| 19                              | NVVA        | B1 - p11,r 2  | Typefout                    | Behandeling en prognose is meervoud, dus is veranderen in zijn                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Aangepast                                                                                                                                                                |  |
| 20                              | NVVA        | B1 - p11,r5   | Woordgebruik                | Als stadium 3 en 4 zich onderscheid door doorgroei omliggende structuren en uitzaaiingen dan tekstueel niet of gebruiken maar resp, zodat duidelijk is waar 3 en 4 voor staan.                                                                                                                                                                                                                                  | Aangepast<br>“respectievelijk” toevoegen in tweede deel van de zin.                                                                                                      |  |
| 21                              | NVVA        | B1 - p11,r30  | Beroepsmatige blootstelling | Vinden moet zijn <b>vindt</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Aangepast                                                                                                                                                                |  |
| 22                              | NVVA        | B3 - P14,r2-4 | B3 1 <sup>e</sup> alinea    | of de aanvrager beroepsmatig is blootgesteld of blootgesteld is geweest aan de gevaarlijke stof(fen), waarvan bekend is dat blootstelling eraan tot de beroepsziekte kan leiden.<br>Vervangen door: <b>of de aanvrager beroepsmatig blootgesteld is geweest aan houtstof.</b><br>(Het gaat om blootstelling tot het moment waarop de diagnose is gesteld, dus actuele blootstelling is feitelijk niet relevant) | Aangepast                                                                                                                                                                |  |
| 23                              | NVVA        | B3 - p14      | Woordgebruik                | Beroepenhistorie en arbeidshistorie worden door elkaar gebruikt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Aangepast “arbeidshistorie” vervangen door “beroepshistorie”                                                                                                             |  |
| 24                              | NVVA        | B4 - P16,r8   | Tabel,                      | Svp toevoegen: <b>Voorshands aannemelijk</b> beroepsziekte in het kader van TSB (oordeel 1 <sup>e</sup> kolom)                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Aangepast                                                                                                                                                                |  |

|                                                                  |                             |                             |                            |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                          |  |
|------------------------------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| 25                                                               | NVVA                        | Bijlage II<br>P20,r 9/12/13 | Typefout                   | Heb je -> <b>Heeft u</b><br>Nog toevoegen: vragen over beheersmaatregelen, zoals afzuigingen en beschikbaarheid/gebruik van adembescherming | Aangepast<br>Vragen over beheersmaatregelen, zoals afzuigingen en beschikbaarheid/gebruik van adembescherming zijn niet toegevoegd, zie eerdere reactie. |  |
| <b>Commentaren over uitvoerbaarheid</b>                          |                             |                             |                            |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                          |  |
| 26                                                               | Geen                        |                             |                            |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                          |  |
| <b>Commentaren over beleid (regeling) en juridische aspecten</b> |                             |                             |                            |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                          |  |
| 27                                                               | Geen                        |                             |                            |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                          |  |
| <b>Overig</b>                                                    |                             |                             |                            |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                          |  |
| 28                                                               | NVKA /<br>bedrijfs-<br>arts |                             | Arbeids-<br>omstandigheden | Wat is bekend van risico op sinonasaalkanker indien altijd goede afzuiging op de werkplek was en indien PBM zijn gedragen?                  | Hier is vooralsnog niets over bekend.                                                                                                                    |  |

#### Afkortingenlijst

|         |                                                                                          |
|---------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| FNV     | Federatie Nederlandse Vakbeweging                                                        |
| FNV-BBZ | FNV, Bureau Beroepsziekten                                                               |
| NVKA    | Nederlandse Vereniging voor Klinische arbeidsgeneeskunde                                 |
| NVKNO   | Nederlandse Vereniging voor Keel-Neus-Oorheelkunde en Heelkunde van het Hoofd-Halsgebied |
| NVVA    | Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne                                               |
| PFN     | Patiëntenfederatie Nederland                                                             |
| VDM     | VDM Medisch Consult                                                                      |